

M12/1/A1LIT/HP1/LIT/TZ0/XX

22120173

International Baccalaureate®
Baccalauréat International
Bachillerato Internacional

LITHUANIAN A1 – HIGHER LEVEL – PAPER 1
LITUANIEN A1 – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
LITUANO A1 – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Thursday 10 May 2012 (morning)

Jeudi 10 mai 2012 (matin)

Jueves 10 de mayo de 2012 (mañana)

2 hours / 2 heures / 2 horas

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is *[25 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[25 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[25 puntos]*.

Išanalizuokite **vieną** iš pateiktųjų tekstų:

1.

Spragtuko istorija

Jo istorija tuose namuose prasidėjo Sąjūdžio metais. Tai buvo laikas, kai žmonės dažnai stovėdavo miniomis ir daug triukšmaudavo. Paprastai koks nors vienas žmogus atsisotavo priešais kitus ir žiopčiodavo, paskui visi kiti mušdavo vieną savo delną į kitą ir taip pat žiopčiodavo. Toks keistas buvo laikas. Kai jis pasibaigė, žmonės liovėsi trunkyti savo delnus ir ėmė talžyti vienas kitam snukius.

Šuo buvo negrynaveislis: motina seteris, o tėvas lyg vilkšunis, lyg šiaip šunsnukis. Taip kartais atsitinka: netikęs vyras žmonai sušika gyvenimą, sūnui kilmę, visi nelaimingi, šeimos ir likimai griūva, o psichoanalitikų ir advokatų namai ir pirtelės auga.

Šeima, vyras ir moteris, jau pagyvenę žmonės, pavadinio jį Spragtuku, nors jie ne itin domėjosi Ernstu Teodoru Amadeumi Hofmanu arba Piotru Iljičiumi Čaikovskiu. Vardą lėmė aistringas šuns temperamentas: jis nuolat šokčiojo tarsi žemę po kojom kas spragintų, o nagai, skrebenantys medžio grindis, skleisdavo keistą garsą, kuris tiko Spragtukui, sutrumpintai – Spragsiui.

Posakis „šuniškas gyvenimas“ Spragtukui neprigijo. Jis labai greitai nuo prie durų patiesto kilimėlio persikraustė į namų šeimnininko lovą, o lauke būdavo rišamas tiktai esant geram orui, kad galėtų pasilepinti saulės spinduliais ir iškasti vieną kitą urvą kaulams paslėpti. Jis buvo šių namų numylėtinis, trečiasis šeimos narys, anot šeimnininko, viską suprantantis, tik nekalbantis.

Kai jame užvirdavo vilkšuniškas tėvo kraujas, jis sudraskydavo neatsargiam praeiviui kelnes; kai prisimindavo esąs kalės, t. y. motinos seterės, vaikas, lėkdavo smaugti kaimynų žąsų, kalakutų ar bent jau žioplėnėjančių vištų. Kai Spragtukas pajusdavo patino šauksmą, dingdavo keletui parų, grįždavo vos vilkdamas kojas, meilės kovose pelnęs daugybę randų, bet patenkintas kaip Odisejas, išpjovęs namuose užtiktus jaunikius.

Vieną dieną šeimnininkas numirė ir Spragtukas liko vienintelis vyras šiuose namuose. Tiesa, kartais vienišos šeimnininkės atvažiuodavo aplankyti vaikai, bet greitai jie išvažiuodavo ir Spragtukas vėl likdavo vienintelis jos sargas.

Taip pamažu juodu ir paseno. Nors nesilaikė jokios šunims patartinos dietos, Spragtukas nugyveno ilgą gyvenimą – šešiolika metų. Moteriai išbyrėjo dantys ir pabalo plaukai, Spragtukas gerokai apkurto, beveik apako, prarado balsą ir, kaip dažnai atsitinka senstantiems vyriškosios giminės atstovams, ėmė nebenuलाईtyti šlapimo.

Dabar jis kone kasdien girdi, kaip jį bara senoji šeimnininkė, ir supranta, kad metas pasitraukti. Jis jaučia, kad iš tikrųjų jinai myli jį, pati ji niekad nesukaups tiek ryžto ir valios, kad pakeltų prieš jį ranką. Jinai net veterinarui, pasiūliusiam suleisti šuniui nuodų, pasakė pagalvosianti ir štai jau pusę metų galvoja. Todėl Spragtukas, pasikliaudamas labiau uosle, nei apgaulinga nusilpusia rega, traukia į ežero pusę, kad baigtų šią visiems įgrisusią kankynę. Likimo ironija: ežeras, kuriame jis ketino baigti savo gyvenimiškuosius šuns vargus, užšalo. Spragtukas nukeliavo ledu ligi pusės, o vandens kaip nėra taip nėra. Jis traukia toliau per ledą, į kitoj pusėj stūksantį mišką. Bet pamažu jį pasiekia kažkoks dundesys, kurį jis labiau jaučia, nei girdi. Net ir vos vos įžiūrėdamas vienintele, dar šiek tiek šviesos į jo šunišką sąmonę įleidžiančia akimi jis pamato artėjantį šešėlį ir užuodžia, kad tai jo senoji šeimnininkė atbėga ledu, nerangiai kilnodama kojas per neseniai iškritusį sniegą. Paima jį už žeme besivelkančios virvės ir vedasi atgal į namus, kuriuos jis jau buvo nusprendęs palikti amžinai. Ir dar keistas dalykas – užuot barusi, ji sako jam meilūs žodžius, nuolat jį glosto, o jai iš akių jam ant galvos papsi šilto skysčio lašai.

45 Taip dabar kone kasdien: senas šuo traukia ledu tamsaus miško link paskui save vilkdamas nušiurusį virvagalį, o paskui jį bėga sena moteris, čiumpa virvę ir vedasi šunį atgal į namus, ir atrodo, kad juodu surišti virve, kuri vienu galu nyra į nebūtį, kitu – kabinasi gyvenimo ir išganymo vilties.

Ir nėra visoje visatoje nė vienos būtybės, kuri tikėtų, kad vieną dieną nukaršęs, gaištantis Spragtukas pavirs gražuoliu princu, o senoji pavargusi moteris – didžiaake, jaunyste spinduliuojančia princese.

Sigitas Parulskis, *Sraigė su beisbolo lazda*, Trumpos istorijos (2006)

2.

: namai?

*...ir tylą užlieja pievą
ir tyloj toj savo pieneį
tyliai šlamščia triušis*

5 iš ežero čia kyla saulė, vakarais
ji sėda ant kalvos užu bažnyčios medžių
dairaus į šlaitą – gal sakau kuriais
laupteliais šįsyk ir sulauksiu svečio
greičiau nei tos kuri vis vien pareis

10 čia buvo gera man, dabar gūdu
vienatvė karį užspeitė į kampa
o gal ir ne vienatvė... nerandu
net žodžio tam kas sužavi ir tampa
tą patį mirksnį žavesio nuodu

15 apkarto šis gyvenimas bet vis
dar tingiai muistaus neskubu išeiti
ruduo artėja ryt poryt atvės
ir ežeras paleis iš glėbio tą mergaitę
kuri antai tarp meldų spurda lyg žuvis

20 čionai grįžau ne už skriaudas atsiprašyt
veikiau pakviest į šiurkščią savo sielą
mergaitę triušį varpo gausmą šį
patirt ne kančią – lengvą lengvą gėlą
ir pirmą kartą jai ištart: esi graži

25 graži kai vaikiškai sutrikusiai liūdnei
man kalvą atveri meldyną vėjo gūsį
čia buvo gera man bet jau seniai seniai
dabar kančioj gūdžioji mano pusė
šviesiosios ilgis, lenkias jai žemai

čia buvo gera man bet ar tikrai čionai?

Donaldas Kajokas, *Karvedys pavargo nugaleti* (2005)